

MINISTERUL EDUCAȚIEI CERCETĂRII ȘI INOVĂRII

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ

***INSTRUMENT PRINCIPAL –
[Instrumentele orchestrei simfonice: instrumente de suflat –
percuție]***

**CICLUL INFERIOR AL LICEULUI
Clasele a IX-a și a X-a**

**Curriculum diferențiat pentru filiera vocațională, profil artistic, specializarea muzică
Secția instrumentală - instrumentele orchestrei simfonice**

*Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. _____/_____*

NOTĂ DE PREZENTARE

Programele școlare pentru clasele a IX-a și a X-a, documente reglatoare componente ale curriculumului național au fost elaborate în conformitate cu:

- asumarea de către România a *Planului detaliat de lucru asupra obiectivelor sistemelor educaționale și de formare profesională din Europa*, ratificat de Consiliul European de la Barcelona, în 2002, și a *Declarației miniștrilor europeni ai educației și formării profesionale și a Comisiei Europene cu privire la consolidarea cooperării europene în formarea profesională – „Declarația de la Copenhaga”*, convenită la Copenhaga în 2002;
- nevoia de adaptare a curriculumului național la schimbările din structura învățământului preuniversitar
- valorificarea experienței pozitive privind proiectarea curriculumului pentru învățământul liceal pornind de la competențe ca achiziții finale al învățării, prin care se asigură accentuarea dimensiunii acționale în formarea elevilor;

Structurarea noilor planuri cadru de învățământ pentru clasele a IX-a și a X-a pe componentele **trunchi comun și curriculum diferențiat** determină organizarea, la nivelul programei școlare, a ofertei educaționale centrale în competențe și conținuturi ale învățării prezentate distinct, pentru fiecare dintre aceste componente.

În aceste condiții, noile programe școlare pentru clasele a IX-a – a X-a au următoarea structură:

- **Notă de prezentare**, în care se detaliază rolul disciplinei de învățământ și statutul specific al acesteia în cadrul curriculumului național, precum și contribuția disciplinei de învățământ la cele opt domenii de competențe cheie stabilite la nivel european;
- **Competențe generale**, cu un nivel accentuat de complexitate, definite pe o disciplină de învățământ sau, după caz, pe o categorie de discipline de învățământ, pentru a evidenția achizițiile finale de învățare ale elevilor la sfârșitul învățământului obligatoriu și/ sau pentru a orienta pregătirea de specialitate a acestora;
- **Valori și atitudini**, finalități de natură axiologică, urmărite prin studiul disciplinei, definite pentru învățământul liceal;
- **Competențe specifice – conținuturi**, nucleul funcțional al programei școlare, definit pentru fiecare an de studiu;
- **Sugestii metodologice**, elaborate pentru a orienta proiectarea demersului didactic adecvat competențelor, valorilor și atitudinilor prevăzute în programele școlare.

Prezentul document reprezintă programa școlară pentru disciplina *Instrument principal*, studiată ca disciplină principală de specialitate studiul instrumentelor reprezintă *Instrumentele orchestrei simfonice* pentru fiecare elev și pentru fiecare instrument.

Prin această programă, se intenționează optimizarea și eficientizarea sistemului de pregătire artistică de specialitate, care să permită evaluarea cu acuratețe a deprinderilor, a cunoștințelor și a competențelor dobândite. De asemenea, prin această ofertă educațională, este posibilă conturarea traseelor individuale de evoluție profesională a tinerilor muzicieni-instrumentiști, prin adaptarea repertoriilor și a modalităților de abordare a acestora la particularitățile lor intelectuale, afective și motrice.

Pregătirea de specialitate a elevilor de la profilul artistic, specializarea muzică, presupune valorificarea achizițiilor învățării dobândite prin educația de bază (disciplinele din trunchiul comun), ca modalitate de asigurare a egalității de șanse și de continuare a formării intelectuale, estetice și morale a elevilor.

Curriculumul pentru instrumentele muzicale care se studiază în școlile de profil include următoarele elemente de noutate:

- studiul instrumentului **nu numai ca „adjuvant”**, pentru întregirea culturii generale, cum era considerat în abordarea anterioară, ci **ca un sistem de competențe care**

include cunoștințe, abilități și atitudini specifice interpretului cultivat și viitorului specialist;

- **pregătirea de specialitate a elevilor**, prin curriculumul diferențiat, ca **mijloc de orientare a acestuia spre trasee ulterioare de pregătire superioară** și ca **posibilitate de atingere a unui nivel superior de performanță în interpretare;**
- **parcursul repertoriului, nu ca un scop în sine, ci ca mijloc pentru atingerea competențelor interpretului și ca element indispensabil desăvârșirii personalității artistului în devenire și a viitorului consumator avizat de artă.**

Acest document reprezintă pentru profesor un instrument de lucru care permite deplasarea accentului de pe acumulările sterile de cunoștințe, pe utilizarea acestora în practica muzical-instrumentală, de pe caracterul informativ al pregătirii de specialitate, pe cel formativ, aplicativ, centrând procesul didactic pe elev și pe opțiunile sale.

Programa școlară pentru instrumentele orchestrei simfonice cuprinde:

- *competențe generale* care evidențiază achizițiile învățării, la finalul învățământului liceal, specifice interpretării instrumentale, comune pentru toate instrumentele;
- *competențe specifice și conținuturi*, structurate pentru fiecare an de studiu, particularizate pentru fiecare grupă de instrumente, după cum urmează: pian, instrumente cu coarde, instrumente de suflat, de percuție și instrumente populare *valori și atitudini*, ca rezultate ale instruirii care nu pot fi definite în termeni de acțiuni sau de comportamente observabile imediat și ușor evaluabile, ci ca rezultate ale întregului demers didactic cu specific artistic, la care elevul participă, comune pentru toate instrumentele;
- *sugestii metodologice*, oferite ca sprijin pentru cadrul didactic, referindu-se la detalieri privind: conținutul învățării, metode, activități și procedee didactice, recomandări cu privire la abordarea repertoriului, precum și sugestii privind evaluarea continuă și sumativă, în scopul orientării cadrului didactic în procesul de predare-învățare a unui instrumentului muzical;
- **repertoriul este un mijloc de realizare a competențelor. Parcursul acestuia nu constituie un obiectiv în sine, important fiind progresul elevilor în învățare, progres evident prin urmărirea competențelor demonstrate de aceștia.**

Actuala structură a programei invită profesorul la o abordare flexibilă în demersul didactic, a căilor, a metodelor și a mijloacelor adecvate individualității elevului.

Prezenta programă este valabilă și pentru unitățile de învățământ cu predare în limbile minorităților naționale.

COMPETENȚE GENERALE

1. Operarea cu elemente de limbaj specific în abordarea creațiilor muzicale
2. Valorificarea potențialului creativ în interpretare, operând cu limbajul de specialitate propriu artei muzicale

VALORI ȘI ATITUDINI

- Conștientizarea contribuției muzicii la constituirea fondului cultural comun al societății
- Disponibilitatea pentru receptarea specializată a creației muzicale aparținând fondului cultural național și universal
- Receptivitatea față de diversitatea culturală
- Disponibilitatea de a transfera în viața socială valori estetice autentice
- Manifestarea inițiativei în susținerea propriilor opinii estetice

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI – CLASA A IX-A

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Recunoașterea auditivă (intuitivă) a scriiturii armonice de factură tonală	Repertoriul preclasic ¹ - clasic ² monodie acompaniată a secolelor XVII- XVIII
1.2. Analizarea elementelor de limbaj din textul muzical, corelate cu tehnica instrumentală corespunzătoare	Elemente de limbaj: <ul style="list-style-type: none"> - intonația funcțională: game, intervale diatonice și cromatice - egalizarea tonurilor și a semitonurilor în intonație ascendentă și descendentă - ritm, metru, tempo - dinamica, nuanțarea naturală
1.3. Descifrarea partiturii muzicale, la prima vedere	
1.4. Redarea textului muzical corelată cu elemente de tehnică instrumentală, asigurând fluiditatea discursului muzical	Stereotipul dinamic, în execuția textului muzical
2.1. Interpretarea textului muzical, punând în evidență forma acestuia	Preclasic: elemente de structură a melodiei (motiv-temă) <ul style="list-style-type: none"> - monopartit - bipartit - tripartit - pentapartit simplu și compus Forme muzicale specifice clasicismului: <ul style="list-style-type: none"> - elemente de structură a melodiei (motiv-temă) - forma de lied - forma de sonată - rondo, menuet, tema cu variațiuni Mijloace tehnice de expresie: nuanță, cezură, agogica mică, dinamică
2.2. Redarea lucrării în studiu, respectând elementele de tehnică instrumentală specifice stilului	Tehnici de emisie sonoră în stilul preclasic: <ul style="list-style-type: none"> - legato: utilizarea vocalelor în emisia sonoră; - non legato: articulația simplă- staccato, portato, détaché Ornamente (preclasic) Tehnici de emisie sonoră pentru stilul clasic: legato: utilizarea vocalelor în emisia sonoră; articulația simplă: staccato, semistaccato, staccato cu punct, détaché, articulația dublă, staccato dublu Ornamente (clasic) etc.
	Emisia sonoră: <ul style="list-style-type: none"> - corelarea vitezei și a presiunii coloanei de aer în instrument - vibrato Sincronizarea deprinderilor motrice: mișcări musculare în procesul respirator, mișcările mușchiului limbii, agilitatea degetelor, sincronizarea membrilor superioare cu membrele inferioare
2.3. Diferențierea în audiție a diverselor interpretări, în scopul adoptării propriei versiuni	Audiții comparate

¹ Pentru instrumentele din categoria instrumentelor de suflat-percuție care nu au repertoriu clasic sau, dacă există, nu este compatibil cu nivelul clasei.

² Pentru instrumentele din categoria instrumentelor de suflat-percuție care au repertoriu.

Competențe specifice	Conținuturi
2.4. Corelarea reprezentării auditive asupra lucrării cu modalitățile de interpretare a acesteia	Mijloace de expresie specifice fiecărui instrument Tehnici instrumentale specifice fiecărui instrument Înregistrări audio pentru autoevaluare
2.5. Interpretarea creativă a lucrării, coordonând mijloacele de expresie muzicală	
2.6. Optimizare propriei interpretări, pe baza analizei reacției publicului	Audiții, recitaluri, concerte etc. Cronici de specialitate

LISTA DE CONȚINUTURI

Elemente de limbaj:

- Tonalitatea: intonația funcțională - game intervale diatonice și cromatice
- Egalizarea tonurilor și a semitonurilor în intonație ascendentă și descendentă
- Ritm, metru, tempo

Elemente de structură a melodiei:

- motivul
- tema

Forme specifice ale clasicismului:

- lied
- sonată
- rondo
- menuet
- tema cu variațiuni

Tehnici instrumentale și de emisie sonoră:

- legato - utilizarea vocalelor în emisia sonoră
- non legato - articulația simplă
- viteza și presiunea coloanei de aer în emisia sunetului
- deprinderi motrice - mișcări musculare în procesul respirator, mișcările mușchiului limbii, agilitatea degetelor, sincronizarea membrelor superioare cu membrele inferioare

Audiții, cronici de specialitate

SUGESTII DE REPERTORIU – CLASA A IX-A

FLAUT

Studii/Metode

M.MOYSE: *Exercices journaliers* (game majore și minore, arpegii etc.) A.B.C.D.

P. TAFFANEL - PH. GAUBERT: *Grands exercices journaliers de mécanisme*

N. PLATONOV: 30 studii (continuare)

E. KÖHLER: 12 studii op.33 cai II, *Studii romantice, Studii caracteristice*

A. TERSCHAK: 26 studii op. 71

L. DROUET: 25 studii celebre

TH. BOHM: 12 studii op.15

JOHANN HÖCKR: Studii op. 6, caietul 1

Studii de orchestră

Concerte

A. VIVALDI: Concertul în RE – *Privighetoarea*, Concertul nr. 1 – *La tempesta di mare*, Concertul în Sol major
G. B. PERGOLESI: Concertul în SOL
J. HAYDN: Concertul în RE
C. STAMITZ: Concertul în SOL
R. ROSETTI: Concertul în RE
FR. DEVIENNE: Concert nr. 4 în Sol major
PH. TELEMANN: Concertul în Re major
A. E. M. GRETRY: Concert în Do major
M. BLAVET: Concert

Sonate

H. PURCELL: Sonate (la alegere)
J. B. LOEILLET: Sonata în la minor
G. PH. TELEMANN: Sonate (la alegere)
G. FR. HÄNDEL: Sonate (la alegere)
F. M. VERACINI: Sonate (la alegere)
L. VINCI: Sonata în RE
G. B. PLATTI: Sonata nr. 1 (SOL) și nr. 2 (mi)
J. CH. NAUDOT: 6 sonate (la alegere)
J. B. VANHAL: Sonată
A. VIVALDI: Sonate
A. CABUS: Sonatină
M. BLAVET: Sonate
HERMAN ZANKE: Sonata

Alte lucrări

W. A. MOZART: *Andante în DO*
C. M. WEBER: *Adagio și Rondo*
FR. CHOPIN: *Variațiuni pe o temă de Rossini*
W. POPP: *Aria boemă rusă*
M. MOSZKOVSKI: *Dans spaniol*
Cl. DEBUSSY: *Syrinx, Micul negru*
A. ROUSSEL: *Andante și Scherzo*
J. IBERT: *Măgărușul alb*
G. FAURÉ: *Piesă*
PH. TELEMANN: *Fantezii (la alegere)*
TH. BOHM: *Tarantella op. 34*
G. GALAWAY: *Album*
JACK IBERT: *6 istorioare*
FR. COUPERIN: *Sarabanda și gavota*
FR. SCHUBERT: *Ave Maria*
R. GLIER: *Melodia*
J. S. BACH: *Andante*
J. QUANTZ: *Arioso și presto*
LEO DE LIBES: *Valsul pașilor de flori*
P. ELINESCU: *Idilă, Elegia română*
T. BREDICEANU: *Doină și Joc*
P. CONSTANTINESCU: *Cântec vechiu*
L. COMES: *Două dansuri din Apuseni*
C. PETRA-BASACOPOL: *Suita (părți)*
H. POPESCU: *Capriciu rustic*
V. S. JIANU: *Preludiu și rigaudon, Madrigal, Pastel de toamnă*

OBOI

Studii/Metode

W. FERLING: Studii pentru oboi
L. WIEDEMANN: *45 studii pentru oboi*, studiile nr. 20-45
A. SOUS: *Studii pentru oboi*, studiile nr. 1-37
P. TORNEA: *Metoda de oboi*
Studii de orchestră

Concerte

A. VIVALDI: *Concert în la minor*
G. FR. HAENDEL: *Concertul nr. 1*
D. CIMAROSA: *Concert pentru oboi și orchestră în Do major*
T. ALBINONI: *Concert pentru oboi și orchestră în Si bemol major*, op. VII nr. 3
T. ALBINONI: *Concert pentru oboi și orchestră în Si bemol major*, op. IX nr. 11
V. BELLINI: *Concert pentru oboi și orchestră în Mi bemol major*
C. M. von WEBER: *Concertino pentru oboi în Do major*

Sonate

G. Ph. TELEMANN: *Sonata pentru oboi și pian în la minor*
J. B. L'OEILLET: *Sonata pentru oboi și pian în Sol major*
H. PURCELL: *Sonata pentru oboi și pian în sol minor*

Alte lucrări

J. HAYDN: *Allegro în Fa major pentru oboi și pian*
R. SCHUMANN: *Romanța I pentru oboi și pian*
V. JIANU: *Pastel pentru oboi și pian*
A. MENDELSON: *Pastel* (la alegere din cele 6)

CLARINET

Studii/Metode

I. CUDALBU: *Game, Studii pentru clarinet*
K. BAERMANN: *Game, Studii* vol. II
FRITZ KROEPSCH: *Studii* vol. I
R. KIETZER: *Studii* vol. III
D. UNGUREANU: *Metoda de clarinet* vol. I
Studii de orchestră

Concerte

K. STAMITZ: *Concert Si bemol nr. 2 (Darmstadter Konzert)*
D. CIMAROSA: *Concert*
A. KOMAROVSKI: *Concert*
S. MERCADANTE: *Concert*
G. TARTINI: *Concertino*
K. M. von WEBER: *Concertino*
F. KRAMER: *Concert*

Sonate

W. A. MOZART: 2 Sonate
G. BACEWICZ: 5 *Dansuri*
G. ROSSINI: *Sonata nr. 3*
J. B. VANHAL: *Sonata*
I. S. BACH: *Sonata nr. 2*

Alte lucrări

J. Ph. RAMEAU: *Suita* (părți)

M. NEGREA: *Suita*
R. KORSAKOV: *Cocoșul de aur*
V. JIANU: *Preludiu și Rigaudon*
A. VASILENKO: *Dans oriental*

FAGOT

Studii/Metode

J. WEISSENBORN: c.II-Op. 8 - Studiile 15-40
L. MILDE: c. I-Op.24 - Studiile 1-10 (tempo moderat)
W. HAUSE: *30 de studii*
L. KRAKAMP: *Game, terțe, arpegii*
L. OZZI: *Studii de game, duete, capricii*
K. BATASOV: R. Terehin: *75 de studii*
J. KUFFNER: 24 duete ușoare
V. BRUNS: *12 studii op. 32*
J. SATZERNHOVER: *24 studii*
C. KOPPRASCH: *Studii, vol. I*
Studii de orchestră

Concerte

A. VIVALDI: *Concerte: La minor, Fa Major, Re minor, Mi major*
M. HAYDN: *Concertino*
A. FOGHEL: *Concert în Do major*
G. FR. HAENDEL: *Concertino*
R. KORSAKOV: *Concert*
C. H. GRAUN: *Concert*

Sonate

W. A. MOZART: *Sonată în Si bemol major, în mi minor*
FR. GERMINIANI: *Sonata: la minor*
B. MARCELLO: *6 sonate*
B. BOISMARTIER: *Sonata Mi minor*
A. VIVALDI: *Sonata Mi minor*
V. JIANU - *Sonatină*

Alte lucrări

L. JIGOROV: *Romanțe, Melodie, Vals*
L. FINCHELSTAIN: *Humoresco, Vals, Scherzo*
P. I. CEAIKOVSKI: *Humoresco*
V. JIANU: *Sora Lina*
R. OSCHANITZKI: *Humoresco*
W. A. MOZART: *Rondo: Fa M*

CORN

Studii/Metode

PHILIP FARKAS: *Exerciții de flexibilitate*
MICHAEL THOMSON: *Exerciții zilnice*
P. STAIUCU: *Metodă de exerciții tehnice, Cap. I*
LUCIEN THEVET: *Metoda completă de corn, Vol. 2*
C. KOPPRASCH: *Vol. I, 1-34*
D. CECCAROSI: *Școala completă de corn*
E. MULLER: *Studii pentru corn op. 64, vol I*
Studii de orchestră

Concert

W. A. MOZART: *Concertul Nr.1, Concertul Nr. 4 (părțile II-III)*

K. MALIS: *Concertul nr. 3, 4*
C. M. KUNDELSKI: *Concert*

Sonate

B. MARCELLO: *Sonatele I și IV*
FR. ABEL: *Sonata în fa minor*

Alte lucrări

GH. PĂUNESCU: *Intermezzo*
R. GLIER: *Nocturna*
FR. STRAUSS: *Nocturna*

TROMPETĂ

Studii/Metode

ROBERT WILLIAM SPAULDING: lecția 19: *Double high C in 37 weeks*
CHARLES COLIN: *Flexibilitatea buzelor vol.1, nr. 1-5*
JAMES STAMP: *Basic exercises - Modulul I*
JEAN BAPTISTE ARBAN: *Metoda de trompetă, pag. 127-131, Metoda de trompetă, pag. 165-166, Metoda de trompetă, pag. 145-149, Metoda de trompetă, cap. Cromatic, pag. 66-76*
HERBERT CLARKE: *Exerciții tehnice, nr. 1 și 2, varianta staccato*
AUGUST JOHANSON: *Exerciții zilnice, vol. I, nr.13-20: varianta staccato dublu*
WILHELM WURM: *Studii melodice, vol. I*
JEAN BAPTISTE ARBAN: *Metoda de trompetă, capitolul ornamente*
GEORGE ADAMACHI: *Metoda de transpoziție, transp. în Do și Re*
Studii de orchestră

Concerte

GIUSEPPE TARTINI: *Concert în La bemol*
TOMASSO ALBINONI: *Concert, Mi bemol*
ALEXANDER GEDIKE: *Studiu de Concert, sol minor*
IDA GOTKOVSKI: *Concertino*

Sonate

GEORG FRIEDRICH HAENDEL: *Sonata Si bemol*
BENEDETTO MARCELLO: *Sonata, Fa*
ALESSANDRO SCARLATTI: *Sonata, Fa*
W. A. MOZART: *Sonatina, Fa*

Alte lucrări

GOUNOD-J. S. BACH: *Ave Maria*
G. FR. HANDEL: *2 Duete din Suita Focul de artificii*
W. A. MOZART: *Rondo, Si bemol, transcripție corn*
SERGHEI RAHMANINOV: *Polca italiană, si minor*
C. DIMITRESCU: *Dans țărănesc, re minor*
GEORGE STEPHANESCU: *Melodie populară*
TIBERIU BREDICEANU: *Doină și Joc*
A. DISMACEK: *Duete nr. 5-67*

TROMBON

Studii/Metode

V. BLAJEVICI: *Caietul I - studii în chei de la nr. 8 la nr. 17*
A. LAFOSSE: *Metodă completă pentru trombon, vol. I, Cap. legato de la nr. 83 la 96*
C. KOPPRASCH: *Caietul I - studii de la nr. 9 la nr. 19*
O. BLUMME: *Caietul I - studii pe game cu bemoli*
P. CLODOMIR: *Caietul I*

M. BLEGER: *Studii*
C. COLIN: *Flexibilitatea buzelor vol. I*
E. GACKTE: *Studii pe poziții*
Studii de orchestră

Concerte

J. NOWAKOWSKI: *Cocertino*
R. KORSAKOV: *Concert*
E. SACHSE: *Concertino*
F. GRAFFE: *Concert*

Sonate

B. MARCELLO: *Sonata nr. 1*
M. KONEK: *Sonată*
V. S. JIANU: *Sonatino*
E. BOHLEMANN: *Sonatino*
R. CLERISSE: *Temă de concurs*

Alte lucrări

FR. MALIGE: *Meditație, menuet, recitativ*
FR. REUTER: *Suită pe motive sârbești*
V. BLAJEVICI: *Schița de concert nr. 3*
J. DEBREFE: *Fantezia*
C. I. NOTTARA: *Siciliana*
A. ELIADE: *Revedere*

TUBĂ

Studii/Metode

R. KIETZER: *Caietul I: studiile 1-35*
E. TEUCHERT: *Studii 1-14*
C. FAUCIOLI: *Metodă: Partea I*
V. BLAJEVICI V. LEBEDEV: *Skola igrî na tube*
S. BALASANIAN: *25 studii*
D. DONDEYENE *5 piese de concert*
Studii de concert

Concerte

K. P. BRUCHMANN: *Concert*
W. A. MOZART: *Concertul nr. 1* (transcripție de la corn)

Sonate

B. MARCELLO: *Sonata 1*
V. JIANU: *Sonatină*
R. VALENTINO: *Sonata în sol minor*

Alte lucrări

T. BREDICEANU: *Doină și joc*
G. FRESCOBALDI: *Toccata*
J. HAYDN: *Allegro*
J.S. BACH: *Coral*

PERCUȚIE

TOBA MICĂ

Studii/Metode

OSADCIUC: *Studiile nr. 1-30*

E. KEUNE: *Studiile nr. 144-150*
KUPINSKI: *Metoda*
H. KNAUER: *Metoda*

TIMPANI

Studii/Metode

OSADCIUC: *Studiile nr. 30-70 (3 timpani), Studiile nr. 1-30*
SKOWERA: *Studiile nr. 20-70*
E. KEUNE: *Studiile nr. 144-150*
KUPINSKI: *Metoda*
H. KNAUER: *Metoda*

XILOFON: XILORIMBĂ: MARIMBAFON

Studii/Metode

A. MUSSER (marimbafon)
W.FERLING (vezi oboi)
N. PLATONOV (vezi flaut)
F. KUPINSKI: *Metoda*

Alte lucrări

F. M. VERACINI: *Sonata mi p. I, II*
A. VIVALDI: *Anotimpurile (Primăvara p. I, Iarna p. I)*
W. A. MOZART: *Concert RE: Adelaide p. I, A la turca*
V. JIANU: *Madrigal*
Gr. DINICU: *Hora staccato*
F. KREISLER: *Frumosul rozmarin*

Lucrări pentru mai multe instrumente de percuție

Y. DESPORTES: *Temă cu variațiuni*
G. DELERUE: *Mouvements*

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI CONȚINUTURI – CLASA A X-A

Competențe specifice	Conținuturi
1.1. Recunoașterea auditivă (intuitivă) a scriiturii armonice de factură tonală	Repertoriul romantic al secolului al XIX-lea
1.2. Analiza elementelor de limbaj din textul muzical, corelate cu tehnica instrumentală corespunzătoare	Elemente de limbaj: tonalitate, intonația funcțională, efecte sonore specifice Tempo, metru, ritm și pentru percuție: dactil, anapest, contratimp, sincopa, contratimp sincopat Creșterea rolului agogicii mici în cadrul agogicii mari Rubato, viteză și virtuozitate Dinamica îmbogățită și mult diversificată
1.3. Citirea partiturii la prima vedere	Metru-tempo-ritm Intonația
1.4. Redarea textului muzical corelată cu elemente de tehnică instrumentală, asigurând fluiditatea discursului muzical	Stereotipul dinamic în redarea textului muzical
2.1. Interpretarea textului muzical, punând în evidență forma acestuia	Elemente de structură ale melodiei (motiv-temă) Formele specifice romantismului: miniatura instrumentală și formele provenite din clasicism Mijloace tehnice de redare a elementelor de sintaxă-frazare
2.2. Redarea lucrării în studiu, respectând elementele de tehnică instrumentală specifice stilului	Tehnici de emisie sonoră specifice: articulații diversificate, staccato simplu, cu accent, cu punct, staccato dublu, staccato triplu Combinății diverse: staccato, legato Agilitate Emisia sonoră: amplitudine și flexibilitate, articulații expresive, sostenuto, raport între: vibrato, presiunea coloanei de aer și registrele instrumentului
2.3. Diferențierea în audiere a diverselor interpretări, în scopul adoptării propriei versiuni	Audiții comparate
2.4. Corelarea reprezentării auditive asupra lucrării cu modalitățile ei de interpretare	Mijloace de expresie Tehnica instrumentală de virtuozitate Elemente ritmico-melodice relevante în lucrările propuse (pentru percuție)
2.5. Interpretarea creativă a lucrării coordonând mijloacele de expresie muzicală	Mijloace de expresie Tehnica instrumentală de virtuozitate Partituri muzicale pentru vizualizare (pentru percuție)
2.6. Optimizarea propriei interpretări pe baza analizei reacției publicului	Dezbateri Cronici de specialitate

SUGESTII DE REPERTORIU - CLASA A X-A

FLAUT

Studii/ Metode

M. MOYSE: *De la sonorité, École de l'articulation, Exercices journaliers A - H* (game, arpegii, intervale etc.)

P. TAFFANEL - PH. GAUBERT: *Grands exercices journaliers de mécanisme*

A. TERSCHAK: *Studii*
J. HAHOCKER: *12 studii op. 5 și studii op. 6 c. I*
J. S. BACH: studii din transcrieri, din solo-uri de sonate și partite
T. B. BERBIGUIER: *18 studii*
L. DROUET: *25 studii*
M. MOYSE: *25 studii melodice cu variațiuni*
E. KÖHLER: *8 studii op.33 c. III*
G. GARIBOLDI: *15 studii moderne, elegante și progresive*
J. DEMERSSEMAN: *Studii melodice c. I*
Studii de orchestră

Sonate

A. VIVALDI: *Sonate (la alegere)*
P. A. LOCATELLI: *Sonate (la alegere)*
G. PH. TELEMANN: *Sonate (la alegere)*
G. FR. HÄNDEL: *Sonate (la alegere)*
K. PH. EM. BACH: *Hamburger Sonata*

J. S. BACH: *Sonata în DO; MI bemol, Suita în si minor (părți)*
G. B. PLATTI: *Sonata I; II*
J. HAYDN: *Sonata în SOL*
H. ZANKE: *Sonata*

Concerte

J. A. HASSE: *Concert*
J. QUANTZ: *Concertul în SOL*
A. E. GRETRY: *Concertul în DO*
W. A. MOZART: *Concertul în DO (pentru flaut și harpă)*
C. CHAMINADE: *Concertino*

Alte lucrări

J. QUANTZ: *Arioso und Presto*
W. A. MOZART: *Menuet în SOL*
S. MERCADANTE: *Variațiuni pentru flaut solo*
FR. CHOPIN: *Nocturna*
CL. A. DEBUSSY: *Claire de lune*
A. ROUSSEL: *Aria*
J. IBERT: *6 istorioare*
P. ELINESCU: *Dansul vrăjitoarelor, Scena pastorală română*
N. KIRCULESCU: *Drumul izvorului*
H. POPESCU: *Capriciu rustic*
V. S. JIANU: *Andantino pastorale, Preludiu și Rigaudon*
V. HERMAN: *Melopee pentru flaut solo*
C. PETRA-BASACOPOL: *Suita pentru flaut și pian*

OBOI

Studii/Metode

G. A. HINKE, *Studii elementare pentru oboi, pag. 36 și 37*
C. SALVIANI, *Exerciții tehnico-melodice pentru oboi*

S. K. ELERT, *Studii pentru oboi (corn englez)*, nr. 1-10 op. 41
L. WIEDEMANN, *45 studii pentru oboi*, nr. 13-19
G. CLEMENT, *Studii*
W. FERLING, *48 de studii*
Studii de orchestră

Sonate

G. FR. HAENDEL, *Sonata I în do minor pentru oboi și pian*
T. ALBINONI, *Sonata în la minor pentru oboi și pian*
G. PH. TELEMANN, *Sonata în mi minor pentru oboi și pian*
G. DONIZETTI, *Sonata în Fa major pentru oboi și pian*

Concerte

BACH-MARCELLO, *Concert pentru oboi în do minor*
G. F. HAENDEL, *Concert nr. 3 sol minor pentru oboi*
T. ALBINONI, *Concert pentru oboi în sol minor*, op. 9 nr. 8
A. VIVALDI, *Concert pentru oboi în la minor*
JOHANN STAMITZ, *Concert pentru oboi în Do major*
L. A. LEBRUN, *Concert pentru oboi în re minor*

Alte lucrări

R. SCHUMANN, *Romanța a II-a și a III-a*
C. PETRA-BASACOPOL, *Elegie, Capriciu, Fantezia* (la alegere)
V. JIANU, *Madrigal*

CLARINET

Studii/Metode

I. CUDALBU, *Game*
K. BAERMANN, *Game*, Studii vol. II
D. UNGUREANU, Vol. II
KROEPSCH, *Studii* vol. I
Studii de orchestră

Sonate

D. SCARLATTI, *4 sonate*
G. FR. HAENDEL, *Sonata nr. 1*
G. F. TELEMANN, *Sonată*
FR. DEVIENNE, *Sonata*
J. HAYDN, *Sonata*
W. A. MOZART, 2 Sonate
G. ROSSINI, *Sonata*
G. ROSSINI, *Variațiuni*

Concerte

J. BEER, *Concert în Si bemol*
S. MERCADANTE, *Concert*
I. PLEYEL, *Concert*
F. A. HOFFMEISTER, *Concert*
J. STAMITZ, *Concert pentru clarinet în Si bemol*

FR. KRAMER, *Concert*
K. M. von WEBER, *Concert nr. 1*

Alte lucrări

G. BACEWICZ, *5 dansuri*
M. RAVEL, *Habanera*
J. PH. RAMEAU, *Suita*
H. RABAUD, *Solo de concurs*
K. M. von WEBER, *Introducere, temă și variațiuni*

FAGOT

Studii/Metode

J. WEISSENBORN, c. II, *Studiile 40-50*
L. MILDE, Op. 24, c. I, *Studiile 10-20* (tempo: moderato), Op.26, c. II
L. KRAKAMS, game, terțe, arpegii
C. IACOBY, *Studiile 1-5*
A. OZZI, *Capricii*
Studii de orchestră

Sonate

B. MARCELLO, *6 sonate*
A. VIVALDI, *6 sonate*
W. A. MOZART, *Sonata Si bemol, Sonata mi*
A. CAPORALLI, *Sonate*
A. LONG, *Sonate*
J. B. BOISMORTIER, *Sonata mi, Sonata Sol*

Concerte

A. VIVALDI, *Concerte: FA, DO, re, mi, SOL, SI bemol, la*
J. CHR. BACH, *Concert do*
W. A. MOZART, *Concert nr. 2*
J. C. FOGHEL, *Concert Do*
A. KOZELUCH, *Concert*
V. SUHANEK, *Concert, Concertino*
J. HUMMEL, *Solo de concert*

Alte lucrări

A. MIROSNIKOV, *Scherzzo*
Z. ALADAR, *Burlesca*
R. OSCHANITZKI, *Burlesca*
C. NOTTARA, *Humoresca*
C. DIMITRESCU, *Dans țărănesc*
L. MILDE, *Andante și Rondo*
C. JACOBI, *Andante și temă cu variație*
C. GROVELZ, *Siciliana și Allegro giocoso*

CORN

Studii/Metode

P. FARKAS, Exerciții de flexibilitate
M. THOMSON, Exerciții zilnice
L. THEVET, *Metodă completă de corn*, Vol. 2
C. KOPPRASCH, *Metodă*, Vol.2
M. ALPHONSE, *Metod* Vol. 3
E. MULLER: Studii pentru corn op. 64, vol II
X. KLING: 40 de studii caracteristice
Studii de orchestră

Concerte

W. A. MOZART, *Concert Nr. 3*
M. MATYS, *Concert Nr. 3*
P. HASQUENOPH: *Concertino*
F. ROSETTI: *Concert*

Sonate

FR. DANZI, *Sonata*
G. FR. HAENDEL, *Sonata a II-a și a VI-a*

Alte lucrări

W. A. MOZART, *Rondo*
GH. PĂUNESCU, *Nocturna, La chasse*
A. POPA, *Improvizație*
P. I. CEAIKOVSKI, *Barcarola*

TROMPETĂ

Studii/Metode

C. COLIN, *Flexibilitatea buzelor*, Vol. II
R. W. SPAULDING, *De 2 ori mai sus do în 37 de săptămâni*
J. STAMPS, *Basic*, modulul II
H. CLARKE, *Exerciții tehnice*
A. JOHANSON, *Exerciții zilnice*
J. B. ARBAN, *Metoda de trompetă*
G. ADAMACHI, *Metoda de transpoziții*

Concerte

G. PH. TELEMANN, *Concert în do*
J. N. HUMMEL, *Concert în MI bemol*
A. VIVALDI, *Concert în sol*
A. ARUTUNIAN, *Concert*
G. FR. HAENDEL, *Concert nr. 3 în fa*
S. THIELE, *Concert*

Sonate

T. ALBINONI, *Sonata în Si bemol*
G. FR. HAENDEL, *Sonata în Si bemol, SONATA în LA bemol, în Do*

G. PH. TELEMANN, *Sonata în fa*
G. TARTINI, *Sonata pentru 2 trompete în Si bemol*
K. SODOMKA, *Sonatina jazzistica*
L. V. BEETHOVEN, *Sonatina Mi bemol*

Alte lucrări

J. S. BACH, *Arie din Suita a III-a*
G. E. HOLMES, *Carnaval la Veneția*
A. CHAPUIS, *Solo de concurs*
H. BUSSER, *Fantezie*
D. BUGHICI, *Fantezie*
R. KORSAKOV, *Temă din Scheherazada*
J. OFFENBACH, *Barcarola*
D. VOICULESCU, *Adagio pentru trompetă și pian*
V. JIANU, *Scherzo*
L. MILDE, *Andante și Rondo*
C. JACOBY, *Andante și temă cu variațiuni*
C. GROVELZ, *Siciliana și Allegro giocoso*
D. WEISSENBORN, *Capriciu*
A. HLOBIA, *Divertiment*
J. HUMMEL, *Solo de concert*

TROMBON

Studii/Metode

A. LAFOSSE, *Metoda completă pentru trombon*
C. COLIN: *Flexibilitatea buzelor*, vol. II
V. BLAJEVICI, *Studii*
C. KOPPRASCH, *Studii*
O. BLUMME, *Studii*
M. BLEGER, *Studii*
E. GACKTE, *Studii*
P. CLODOMIER, *Studii c.II*
Studii de orchestră

Concerte

V. BLAJEVICI, *Concertul Nr. 2*
F. GRAFFE, *Concert în Si bemol*
V. BRUCHMANN, *Concert*
FR. MALIGE, *Concertino*

Sonate

B. MARCELLO, *Sonata Nr. 6*
E. GAILLARD, *Sonata Nr.5*
I. AMBROSIUS, *Sonata*
V. JIANU, *Sonatino*

Alte lucrări

J. S. BACH, *Aria din Cantata nr. 82*
H. MEYER, *Dans spaniol*

FR. SCHUBERT, *Ave Maria*
D. SOSTAKOVICI, *Romanța*

TUBĂ

Studii/Metode

R. KIETZER, *Studii*, c. I, studiile 36-45, c. II, studiile 1-20
C. FAUCIOLI, *Studii*
H. BICHLES, *Concertino Nr. 1, 2*
W. A. MOZART, *Concertul nr. 3*
K. P. BRUCHMANN, *Concert*
P. BALDASSARI, *Sonată*
V. BLAJEVICI, V. LEBEDEV: *Metode*
P. BERNARD: *Studii și exerciții pentru tubă*
V. HOZA: *Schule für tuba*
L. VASILIEV: *24 de studii melodice*
B. GRIGORIEV: *50 de studii*

PERCUȚIE TOBĂ MICĂ

Studii/Metode

F. KUPINSKI
H. KNAUER
G. WAGNER
D. SKOWERA
E. KEUNE
S. FINQ

TIMPAN

Studii/Metode

D. SKOWERA
E. KEUNE
F. KUPINSKI
H. KNAUER
J. TUZAR

XILOFON, XILORIMBĂ, MARIMBAFON

Studii/Metode

M. MUSSER
A. FERLIN

Alte lucrări

A. VIVALDI, *Concertul nr. 3*
W. A. MOZART, *Menuet*
G. BIZET, *Uvertura la opera Carmen*
C. GOUNOD, *Dans nr. 6*
H. VIENIAVSKI, *Poloneza în LA*

N. PAGANINI, *Dansul vrăjitoarelor*
P. DE SARASATE *Zapateado*
G. FAURE *Fantezie*
P. ELINESCU, *Scena pastorală*

Lucrări pentru mai multe instrumente de percuție

E. BOZZA, *Rytmic*
H. DERVAUX, *Baterie: Sketh*
D. MILHAUD, *Concert pentru baterie și orchestră*

SUGESTII METODOLOGICE

În clasa a IX-a, elevul își continuă procesul de dezvoltare din etapele anterioare de școlarizare. Începând cu această clasă, formarea unei concepții interpretative asupra operei va motiva demersul de perfecționare a tehnicii instrumentale. Din motive obiective (menționate în nota de prezentare), repertoriul clasei a IX-a, pentru grupa de instrumente de suflat și de percuție, abordează în paralel atât stilul preclasic, cât și stilul clasic.

În activitatea didactică, se va pune accent prioritar pe abordarea în interpretare a stilurilor preclasic și clasic, pornindu-se de la premisa că elevul trebuie să fie capabil să își consolideze competențe complexe de interpretare, specifice acestor stiluri, necesare inclusiv pentru participarea în competiții. Această sugestie nu invită la excluderea din repertoriu a lucrărilor muzicale aparținând altor stiluri. **Acestea pot fi abordate doar în condițiile în care elevul a depășit etapa dobândirii achizițiilor de bază prevăzute pentru clasa a IX-a.**

Știut fiind că instrumentele de suflat și de percuție au cunoscut o perioadă de evoluție decalată istoric/stilistic, din punct de vedere al construcției instrumentului, și implicit a tehnicii instrumentale cu efect asupra repertoriilor destinate acestora, prezenta programă permite aprofundarea cunoștințelor legate de studiul instrumentelor de suflat/percuție prin abordarea instrumentală a perioadei preclasice. Centrarea activității de predare - învățare pe această perioadă stilistică, în această etapă de formare, constituie fundamentul dezvoltării ulterioare a viitorului instrumentist. În același timp, structurarea repertoriului a avut ca punct de plecare dezvoltarea psihosomatică a elevului. Două sunt aspectele avute în vedere pentru dezvoltarea și formarea de calitate a viitorului instrumentist: aspectul fiziologic al elevului dat de posibilitatea acestuia de a susține amplitudinea frazelor muzicale și aspectul funcțional dat de formarea de competențe în realizarea unei frazări corecte care trebuie să ducă la redarea autentică a stilului respectiv.

Pentru instrumentele care nu au repertorii proprii, aparținând stilului preclasic sau clasic, se recomandă transpunerea adecvată din punctul de vedere al dificultății a unor repertorii aparținând altor instrumente.

În asimilarea și în redarea corectă a problemelor de natură tehnică (exerciții tehnice, studii, game), se recomandă:

- **pentru clasa a IX-a:**

- pregătirea fizică a organismului, adecvată pentru acest tip de activitate (exerciții fizice, exerciții de respirație etc.);
- dezvoltarea articulațiilor simple – staccato, portato, semistaccato –, prin exerciții tehnice specifice fiecărui instrument;
- valorificarea altor tipuri de exerciții, care să sprijine dezvoltarea motricității elevilor.

În cazul instrumentelor de percuție, se recomandă:

- exerciții de omogenizare, prin egalizarea membrelor superioare;
 - exerciții de dezvoltarea lejerității degetelor, a poziției poignet-ului, a antebrațului și a brațului;
 - sincronizarea membrelor superioare cu cele inferioare;
 - valorificarea altor tipuri de exerciții, care să conducă la dezvoltarea sincronizării mișcărilor, în interpretare.
- **pentru clasa a X-a:**
- dezvoltarea capacității de efort a organismului, prin exerciții specifice fiecărui instrument;
 - diversificarea articulațiilor simple și dezvoltarea articulațiilor duble și triple (pentru instrumentele care permit aceste procedee), prin exerciții tehnice specifice fiecărui instrument;
 - valorificarea altor tipuri de exerciții, care să contribuie dezvoltarea motricității.

Pentru redarea stilistică a repertoriului preclasic, la instrumentele de suflat, se vor urmări:

- **pentru clasa a IX-a:**
- omogenizarea sonorității în registrele grav, mediu, acut;
 - utilizarea aceluiași tip de articulație pe durata unei fraze;
 - adaptarea nuanțelor, ținând cont de faptul că lucrările muzicale au fost compuse pentru alte tipuri de instrumente decât cele contemporane (instrumente care nu permiteau redarea evidentă a contrastelor sonore, caracteristică impusă și prin stilul specific al epocii); din acest motiv, se recomandă nuanțarea: mf.-f.; mp.-mf.

Pentru realizarea stilistică a repertoriului clasic, la instrumentele de suflat, se vor urmări:

- diversificarea nuanțată a articulațiilor (staccato, semistaccato, détaché etc.), ținând cont de forma și de caracterul lucrării abordate;
- diversificarea sonorității, în funcție de caracterul lucrării și de omogenitatea registrelor, în funcție de specificul fiecărui instrument;
- diversificarea dinamică și timbrală (inclusiv pentru instrumentele care folosesc transcripții/transpoziții).

Pentru realizarea stilistică a repertoriului romantic, se recomandă:

- **pentru clasa a X-a:**
- diversificarea sonorității în toate registrele instrumentului;
 - utilizarea diversificată a articulațiilor pe parcursul frazelor muzicale, ținând cont de forma și de caracterul lucrării studiate;
 - diversificarea dinamică și timbrală (evidențierea contrastelor), inclusiv pentru instrumentele care folosesc transpoziții/transcripții.

Pentru realizarea stilistică a repertoriului preclasic și clasic, la instrumentele de percuție, se va urmări: adaptarea coloraturii timbrale, prin utilizarea diferențiată a baghetelor, de la cele foarte moi, la cele foarte tari. Pe parcursul acestui demers, profesorul trebuie să organizeze activitatea elevului, să planifice studiul individual al acestuia, să ofere o paletă diversă de soluții tehnice și interpretative, să sesizeze și să corecteze eventualele erori, să stimuleze creativitatea elevului. De asemenea, profesorul va monitoriza permanent elevul în activitatea de acordaj al instrumentului, pentru a asigura acuratețea interpretării. Profesorul va urmări

realizarea dialogului cu elevul, pentru a stimula memoria activă și conștientă a acestuia, fără a fragmenta prea des discursul muzical .

Utilizarea mijloacelor audio-vizuale, în predarea repertoriului, se impune, astfel încât să ofere frecvent elevului modele artistice și stilistice de interpretare.

Conținuturile vor fi valorificate, deopotrivă, pentru:

- dezvoltarea tehnicii specifice fiecărui instrument în parte, prin abordarea studiilor specifice;
- dezvoltarea combinată a tehnicii și a muzicalității, și prin abordarea unui repertoriu specific altor instrumente, utilizându-se transpoziția realizată de către cadrul didactic. Spre exemplificare, propunem:
 - pentru clasa a IX-a, competența specifică 2.2., care are în conținut tehnica de emisie sonoră *legatto*. Aceasta se va realiza în cadrul orei de instrument, prin parcurgerea exercițiilor de la 1 la 13, din *Metodă de flexibilizare a buzelor*, Charles Colin, vol. 1. Pot fi abordați și alți autori, dar care să se referă la aceeași problematică de natura tehnică.
 - pentru clasa a X-a, competența specifică 1.2., care are în conținut *dinamica îmbogățită și mult diversificată*. Aceasta se va realiza în cadrul orei de instrument, prin parcurgerea exercițiilor din *24 studii progresive op. 33* de J. Andersen. Pot fi abordați și alți autori, dar care să se referă la aceeași problematică de natura tehnică.

Pentru a asigura o pregătire de bază a elevului, profesorul trebuie să parcurgă cu acesta gamele majore și minore cu arpegii, în diferite forme de articulație și *legatto*, cel puțin 25 de studii tehnice (5 studii pentru fiecare tip de element de tehnică specifică), un număr de cel puțin 30 de studii melodice pe an și a cel puțin 3 lucrări din lista de sugestii de repertoriu (un concert, o sonată, o piesă), pentru asigurarea unui portofoliu, în vederea participării elevului la diferite manifestări specifice.

Prin acest document se intenționează **asigurarea pregătirii de specialitate de bază a elevilor**, dincolo de care fiecare elev, sub îndrumarea cadrului didactic, își poate prefigura un traseu de evoluție performantă.

Dacă, în perioada învățământului gimnazial, pregătirea de specialitate a elevilor din școlile de profil s-a axat pe inițierea în și pe familiarizarea cu perioadele stilistice muzicale de referință, în învățământul liceal, prin pregătirea de specialitate, se are în vedere aprofundarea perioadelor stilistice importante (preclasicism-baroc, clasicism, romantism, modernism). Abordarea cu precădere a conținuturilor care vizează stilul preclasic sau clasic, în clasa IX-a, și a romantismului, în clasa a X-a, se justifică prin nevoia de a aprofunda achizițiile dobândite în etapele anterioare de școlarizare.

Pentru elevul de clasa a X-a, sistemul de cunoștințe și deprinderi dobândite anterior, prin studiul instrumentului și al celorlalte discipline de specialitate, îi permite acestuia o mai bună înțelegere a limbajului muzical și o interpretare expresivă a lucrărilor muzicale. Formarea unei concepții interpretative asupra lucrărilor studiate, chiar printr-o analiză generală, va motiva demersul de perfecționare a tehnicii instrumentale. Dacă în clasa a IX-a activitatea didactică s-a bazat prioritar pe abordarea în interpretare a stilurilor preclasic (baroc) și clasic, în clasa a X-a vom acorda o atenție mai mare aprofundării stilului romantic. Aceasta nu invită la excluderea din repertoriu a lucrărilor muzicale aparținând și altor stiluri. Continuarea

studiului unor lucrări muzicale aparținând altor epoci istorico-stilistice decât cele propuse pentru aprofundare este la fel de benefică, pentru ca elevul să poată sesiza și realiza diferențele, atât la nivel tehnic, cât și la nivel interpretativ.

Pentru a veni în ajutorul profesorului în mod concret, exemplificăm câteva activități ce contribuie la atingerea competenței 2.5. Una din activitățile careia trebuie să i se acorde o atenție specială este memorizarea textului muzical. Proces psihic complex, interpretarea din memorie reprezintă o etapă esențială în cadrul pregătirii instrumentale. Recomandăm în acest sens, ca un prim episod în memorizare să îl constituie aplicarea metodei solfegierii a temelor. Acestea pot contribui la fixarea în auzul interior a temelor din discursul muzical. Totodată, memorizarea textului nu trebuie să devină un scop în sine care să „robotizeze” elevul ci să-l ajute să se elibereze de „stresul partiturii” ca să poată reda întregul său potențial interpretativ.

În acest document, repertoriul are valoare de sugestie, rămânând la latitudinea cadrului didactic să propună alte repertorii, ținând cont de particularitățile de dezvoltare fizică, psihică și intelectuală a elevilor, astfel încât elevii să dobândească și să-și consolideze imaginea de ansamblu asupra stilului studiat, de la începutul acestuia.

Profesorul are un rol esențial în depistarea elevilor capabili de performanță și în îndrumarea lor competentă, pentru obținerea unui nivel interpretativ competitiv pe plan național și internațional. Pentru aceasta, cadrul didactic trebuie să dovedească disponibilitate pentru pregătirea continuă, prin toate mijloacele oficiale, media, etc., să participe activ la diferite acțiuni, competiții și alte modalități de formare continuă, finalizând demersul prin adaptarea și implicarea sa responsabilă în pregătirea pentru performanță a elevilor. Aceasta poate determina eliminarea riscului promovării falselor valori.

Aceste sugestii metodologice sunt valabile și altor instrumente aparținând aceleiași categorii (familii) de instrumente, ținând cont de particularitățile fiecăreia. De exemplu:

- din familia flautului: flaut, flaut alto, flaut bass, piculina;
- din familia instrumentelor de suflat cu ancie dublă: oboi, corn englez, fagot, contrafagot;
- din familia instrumentelor de suflat cu ancie simplă: clarinet (în: la, si bemol, re, mi bemol), clarinet bass, saxofon (sopran, alto, tenor, bariton);
- din familia instrumentelor de suflat din alamă: cornul, tuba wagneriană, trompeta (în: si bemol, do, re, mi bemol, fa); flügherhorn, cornet, trompeta piccolo, trompeta bass), trombon (alto, tenor, bass), althorn, basflügerhorn, eufoniu, tubă (în: fa, si bemol);

În vederea unei mai bune organizări a procesului de predare-învățare-evaluare și pentru orientarea cadrelor didactice în elaborarea proiectării didactice, propunem următoarea rubrică:

Liceul: **Elev...../Clasa..... /Nr. de ore săpt....**
Disciplina: **Anul școlar.....**
Profesor:.....

Competențe specifice	Conținuturi (detalii)	Activități de învățare	Resurse	Evaluare	Observații

Pentru o mai flexibilă selecție datorată specificului învățământului vocațional, prezentăm trei modele de structuri ale desfășurării activității didactice propriu-zise:

Model A

Etapele lecției	Obiective operaționale	Activități de predare	Strategii didactice	Activități de învățare	Instrumente de evaluare	Observații

Model B

Etapele lecției	Obiective operaționale	Conținuturi esențiale	Strategii didactice	Sarcini de predare-învățare-evaluare	Observații
-----------------	------------------------	-----------------------	---------------------	--------------------------------------	------------

Model C

Etapele lecției	Obiective operaționale	Strategii de predare — Activitatea cadrului didactic	Strategii de învățare — Activitatea elevului	Strategii didactice utilizate	Instrumente de evaluare	Obsevații
-----------------	------------------------	--	--	-------------------------------	-------------------------	-----------

Autorii programei școlare:

Prof. dr. Lucia Crinela Gorgăneanu
(coord.)
Prof.. Mircea Lăzărică

Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare
în Învățământul Preuniversitar – MECI
Liceul de Muzică *George Enescu*, București

Consulanți pentru elaborarea sugestiilor de repertorii:

Prof. dr. Adrian Gocan
Prof. Firuța Mesaroș
Prof. Ioan Pinte
Prof. Rodica Gruian
Prof. Nicolae Balea
Prof. Mugurel Trosca

Liceul de Muzică *Sigismund Toduță*, Cluj Napoca
Colegiul de Artă *Ioan Vidu*, Timișoara
Liceul de Muzică *Sigismund Toduță*, Cluj Napoca
Liceul de Muzică *Sigismund Toduță*, Cluj Napoca
Liceul de Muzică *George Enescu*, București
Liceul de Muzică *George Enescu*, București

Consulanți pe probleme de curriculum:

Lect.univ. dr. Firuța Tacea

Facultatea de Pedagogie și Științele Educației,
Universitatea București

Prof. Cornelia Dumitriu

Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare
în Învățământul Preuniversitar – MECI